

VASTEN 2019: 17 MAART – TWEEDE ZONDAG VAN DE VASTEN

Bezinning 3

Lezingen: Gen 15, 5 –18; Ps. 27 (26); Fil 3, 17 – 4.1 or 3.20 – 4.1; Lk 9. 28 - 36

Tijd om plaats te maken in stilte – huilende stilte

Hoe kan stilte oproepen? Abraham ervaart het in zijn slaap. Jezus gebruikt de stilte tijdens het gebed. Stil protest kan harder klinken dan geroep en geschreeuw. De stilte na de vredesovereenkomsten in landen als Guatemala of Columbia schreeuwt onrecht en laksheid. Welke roep horen wij in de stilte? Is het de roep om berouw? De roep om engagement en betrokkenheid kan luid klinken. Luisteren we naar de roep van de stilte of niet?

Het evangelie van vandaag toont ons Jezus als wegwijzer. Hij neemt ons mee op de berg. Hij nodigt ons uit tot gebed. Dat toont ons duidelijk van waaruit hij leeft. Dat is vanuit zijn relatie met God. Zijn aangezicht begint te stralen. Dit is een 'topmoment' voor hem. Volgens de traditie is de berg Thabor de berg van de transformatie.

Hemel en aarde ontmoeten elkaar op de top

In de Bijbelse betekenis is een berg de plaats waar de hemel de aarde ontmoet. Een berg is altijd de plek om God te ontmoeten. Op de top van die berg ontmoet Jezus ook twee andere topfiguren uit de geschiedenis van God met de mensen. Het zijn Mozes en Elia. Zij zijn referenties in geloof. Twee stralende voorbeelden. Zij kunnen Jezus in zijn missie begeleiden. Als een tweede Mozes wilde Jezus de kinderen van Israël bevrijden uit het land van hun angsten; als een tweede Elia roept hij hen weg van hun idolen naar de ware religie en de ware dienst aan de mensen: heb God en uw naaste lief. Zo kunnen ook wij voor elkaar licht zijn op onze weg.

De top van de berg is geen vakantiepark

Topmomenten duren echter zelden lang. Ook hier vandaag. Er is geen permanente woonplaats op de bergtop. Petrus en zijn gezellen krijgen dat te horen als ze drie tenten willen bouwen. Het leven vereist dat we weer van de berg afdalen, de vallei in, om het echte leven van mensen te delen. Dat leven is vaak rauw en hard. Dat ervaren we soms ook zelf.

Jezus wacht ook nog een andere berg. De berg Golgotha, die van het kruis en van de totale godverlatenheid. Op zijn weg daarheen zal Jezus zich solidair tonen met de ontelbaren die in wanhopig lijden vragen waar God blijft en wanneer er eindelijk voor hen gerechtigheid zal zijn.

"Ik ben op de bergtop geweest", zei Martin Luther King. Met dat visioen in gedachten slaagde hij erin overeind te blijven in de dalen van diepe duisternis. Wij moeten trouw blijven aan onze aardse roeping. Wij houden het visioen van de bergtop in gedachten zodat we erop kunnen vertrouwen dat niets ons van Gods liefde kan scheiden in de dalen van duisternis.

Ieder persoon is gelijk en verdient solidariteit, om te geven en te ontvangen

Vasten helpt ons focussen op twee dingen. In de eerste plaats benadrukt het dat alles in het leven fragiel is, omdat lijden en dood allebei deel zijn van het leven. De Schrift zegt dat we elkaar als gelijken moeten behandelen, dat we onze tijd en talenten goed moeten gebruiken en niet alleen op eigen kracht moeten vertrouwen in dit leven, maar ook ruimte moeten laten voor God.

In de tweede plaats leert de vasten ons dat we solidariteit moeten beoefenen, omdat we allen op de een of andere manier kwetsbaar zijn. Wanneer we ons down voelen, kan het geloof in de goedheid en de zin van het leven herstellen als iemand ons weer op de been helpt. Als we in een positie zijn om te helpen, moeten we dat ook doen, omdat het een luxe en een privilege is om te kunnen helpen. Wie weet wat morgen brengt, wij zouden dan wel eens hulp nodig kunnen hebben. Mensen die geloven zijn probleemoplossers!

Het is waar dat solidariteit gaandeweg sterk is aangetast door individualisme en materialisme. Het doet daarom deugd om de vele dienstverlening te zien en de sterke sociale aanwezigheid op het terrein in alle lagen van de samenleving, met aandacht voor de armen, de gemarginaliseerden en degenen die lijden. Dit heeft een stabiliserende impact op alle gemeenschappen en in politieke zin ook voor de democratie. Niemand mag achtergelaten worden.

Ten dienste van het algemeen belang

Leven in solidariteit leidt tot het samen behartigen van het algemeen belang, of het 'bonum commune'. De samenleving zou zich moeten ontwikkelen in harmonie met elk persoon en zijn/haar omgeving, en tot ieders tevredenheid. Solidariteit vraagt om tastbare daden. Het is tijd voor actie. Iedere persoon verdient hulp, zeker in situaties van oorlog of andere nood, zoals mensen op de vlucht.

Als mens leef je onvermijdelijk samen met anderen, zowel lokaal als op wereldvlak. De samenleving is van iedereen en mensen leven dus op een participatieve manier. Het sociaal weefsel waarin mensen leven, heeft zowel lokale als internationale kenmerken. Dat sociale weefsel zou de drager moeten zijn (of is het al) van leven in vrede en harmonie met andere mensen en onze omgeving.

Laat de stilte spreken in kringen van solidariteit

Jezus, een kwetsbaar mens, solidair met onze noden, maar in wie Gods aangezicht hier is als een belofte, een hoop op leven. Dat mag een Thabor-ervaring heten. Het is een voorsmaak van Pasen, van onze doortocht van dood naar leven. Ik wens u bij deze gelegenheid een Thabor-ervaring. Dat we Gods licht in ons leven mogen ervaren. Dat is mogelijk als we door Gods woord geleid worden, zoals dat tot ons komt in de Schrift, in gebed, in stilte, in het leven van Jezus. Het is mogelijk als wij mensen ontmoeten die goed zijn zoals God is. Zulke mensen laten ons stralen, laten ons ons diepste wezen herkennen. Laten wij dat soort mensen zijn voor elkaar.

Het vormen van stiltekringen van een uur of zo, om te reflecteren op onrecht en lijden van mensen, kan een oproep zijn tot verbondenheid en verandering. Luisteren naar de schreeuw van de aarde en van de armen. Een uur van stil gebed – of slechts stilte in een kring – kan een sterk getuigenis zijn van onze solidariteit met de zwakken in onze samenleving en daarbuiten. De stilte spreekt en de kring van solidariteit groeit.

Paul Lansu – Senior Policy Advisor Pax Christi International

Vertaling: Hugo Swinnen